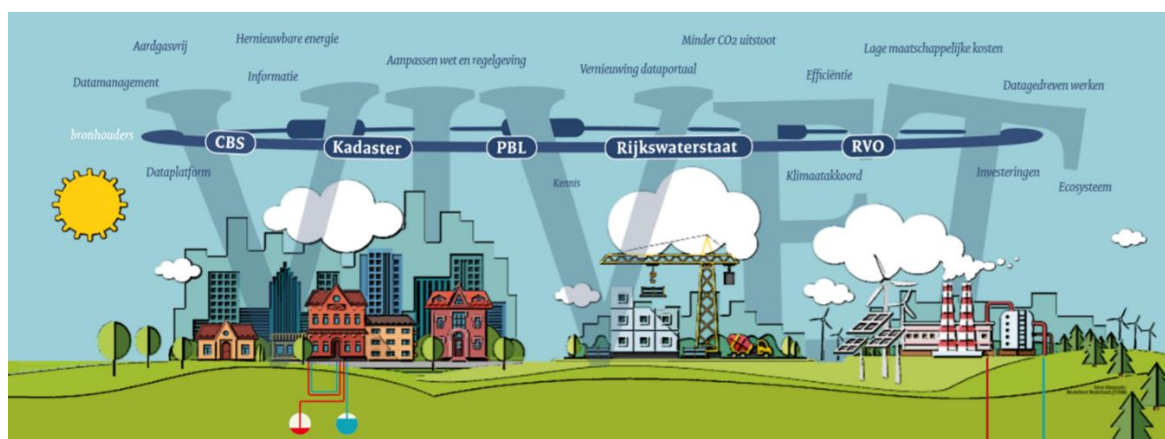

Resultaten Vivet 2019

Bij de uitvoering van het Klimaatakkoord en de daaruit voortvloeiende regionale en lokale initiatieven is voldoende betrouwbare informatie van groot belang. De informatievoorziening over de huidige en verwachte ontwikkeling van het energiesysteem sluit niet voldoende aan op de informatiebehoefte. De ministeries van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) en Economische Zaken en Klimaat (EZK) hebben daarom vijf partijen – het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), Kadaster, Planbureau voor de Leefomgeving (PBL), Rijkswaterstaat en Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) – gevraagd de informatievoorziening te verbeteren.

In het programma *Verbetering van de Informatie Voorziening voor de Energie-Transitie* (Vivet, 2019 - 2021) bundelen deze partijen krachten en data om gemeenten, RES-regio's¹, provincies, netbeheerders en adviesbureaus te voorzien van betrouwbare en eenduidige informatie om goede plannen voor de energietransitie te maken en de uitvoering ervan te monitoren. Het doel van Vivet is data met betrekking tot de energietransitie "afstemmen, op een gebruiksvriendelijke wijze ontsluiten en gezamenlijk werken aan tekortkomingen in de datavoorziening". Dit geldt voor alle aspecten zoals die door de zogeheten klimaattafels zijn uitgewerkt. Bij de start, eind 2019, ligt de focus bewust alleen op de gebouwde omgeving en hernieuwbare elektriciteit, gezien de urgentie en complexiteit hiervan en het grote aantal stakeholders.

Vivet voert projecten en activiteiten uit, op basis van de vraag van onder andere gemeenten en RES-regio's. Vivet pakt vragen op die:

- innovatief zijn (moeten leiden tot nieuwe data, statistiek of afspraken), of
- structurele knelpunten oplossen, of
- waarvoor samenwerking tussen meerdere partijen onontbeerlijk is.

Gedurende de periode september 2019 – 31 maart 2020 (het werkplan 2019) zijn verschillende activiteiten en projecten uitgevoerd. Deze spelen in op de meest urgente behoeftes. Het zijn allemaal werkzaamheden die bijdragen aan het grotere geheel van 'verbetering van de informatievoorziening in de energietransitie'. De projecten zijn onderverdeeld over vier, meer algemene, pijlers:

¹ Nederland is ingedeeld in 30 energieregio's, die onderzoeken waar en hoe het best duurzame elektriciteit op land (wind en zon) opgewekt kan worden, welke warmtebronnen te gebruiken zijn zodat wijken en gebouwen van het aardgas af kunnen, en waar en hoeveel ruimte er beschikbaar is. In een Regionale Energiestrategie (RES) beschrijft elke energieregio zijn eigen keuzes. Zie voor meer informatie: www.regionale-energiestrategie.nl

1. Vivet als samenwerkingsplatform en communicatiekanaal;
2. Vivet als verbinder tussen vraag en aanbod van data en informatie voor actoren in de energietransitie;
3. Vivet als uitvoerend kennisplatform: wegnemen van datalacunes;
4. Vivet voor verbetering datadelen en ontsluiten.

1. *Vivet als samenwerkingsplatform en communicatiekanaal*

Doel: Stakeholders uit de energietransitie bij elkaar brengen en mogelijk maken dat ze elkaar vinden en afspraken kunnen maken met elkaar.

Voornaamste activiteit in 2019: Organiseren van twee netwerkbijkomsten (7 oktober en 2 december 2019). Een derde bijeenkomst is voorlopig uitgesteld vanwege de coronamaatregelen. Ook in de hieronder beschreven projecten hebben stakeholders elkaar ontmoet en is kennis gedeeld.

2. *Vivet als verbinder tussen vraag en aanbod van data en informatie voor actoren in de energietransitie*

Er zijn al veel data en informatie beschikbaar, maar vaak zijn deze lastig te vinden of te ontsluiten door de actoren die ze nodig hebben. Vivet heeft zich het afgelopen jaar ingezet om de verbinding te leggen tussen vraag en aanbod van data voor de energietransitie. Onder deze pijler is aan twee concrete projecten gewerkt:

Doel: Gemeenten voorzien van een eenduidig en actueel beeld van bestaande en reeds bekende warmtebronnen.

Project: 'Overzicht bekende warmtebronnen'. Alle informatie over warmte is in 2019 geactualiseerd en uitgebreid, en te vinden in de [WarmteAtlas](#), een digitale, geografische kaart waarop warmteaanbod en -vraag in Nederland zijn aangegeven. Voor onderzoekers is de [WarmteAtlasCatalogus](#) ontwikkeld, met per kaart een omschrijving, een uitleg van de attributen onder kaartlagen en een mogelijkheid de data te downloaden.

Doel: Overzicht maken datviewers.

Project: 'Afstemming en voeding viewers'. Hiermee is een overzicht en analyse gemaakt van het huidige informatielandschap met (rijks)portalen voor energie- en klimaatinformatie. Ook is een enquête gehouden onder gebruikers van de informatieportalen en zijn scenario's ontwikkeld hoe de versnippering in dit landschap kan worden tegengegaan. Op basis van [de rapportage met bevindingen](#) zal EZK in 2020 verdere acties ondernemen om het energietransitie- informatielandschap te stroomlijnen.

3. *Vivet als uitvoerend kennisplatform: wegnemen van datalacunes*

Uit de verkennende rapportage van Vivet (februari 2019) is onder andere naar voren gekomen dat laag-regionale informatievoorziening (informatie op regio, gemeente, wijk of buurt niveau) voor gemeenten, RES-regio's en andere gebruikers nog niet optimaal is of ontbreekt. Deze informatie is van belang voor de dertig energieregio's bij het opstellen van de Regionale Energiestrategieën en voor gemeenten bij het opstellen en uitvoeren van de Transitievisies Warmte. Om deze 'datalacunes' in de infrastructuur en in de energievoorziening op te vullen zijn onderstaande projecten in gang gezet.

Doel: Informatie over de ondergrondse energie-infrastructuur (gas-, elektriciteits- en warmtenetten) in kaart brengen.

Project: 'Gebiedsgerichte ontsluiting energie-infrastructuur'. Informatie over de ondergrondse energie-infrastructuur is fundamenteel, maar kent veel obstakels. Deze zijn in dit rapport in kaart gebracht ([naar het rapport](#)). De komende jaren wordt stapsgewijs gewerkt aan het wegnemen van deze obstakels, en het verder beschikbaar maken van informatie over de ondergrondse infrastructuur.

Doel: Tijdig beschikbaar stellen van de meest accurate gegevens over de energievoorziening van woningen en utiliteitsbouw voor gemeenten, RES-regio's en andere stakeholders, betrokken bij de energietransitie.

Project: 'Energieverbruik, warmtevoorziening en zonnestroom', bestaande uit een aantal deelprojecten:

- Een bestand op woning-niveau met daarin verschillende typen woningen met hun warmtebronnen (individuele CV, blok CV, stadsverwarming, all-electric). Dit bestand komt eind 2020 beschikbaar ten behoeve van onderzoek in de beveiligde Remote Access (RA) omgeving van het CBS. Op basis van dit bestand wordt eind 2020 ook een StatLinetable gepubliceerd met aantallen woningen naar primaire warmtebron.
- Wat betreft energieverbruik in de utiliteitsbouw, zijn er de volgende dashboards ontwikkeld (inclusief een microdatabestand dat beschikbaar is gesteld in de beveiligde RA onderzoeksomgeving):
 - [dashboard funderend onderwijs](#) (basisonderwijs, speciaal onderwijs en voortgezet onderwijs).
 - dashboard retail-sector (detailhandel en café/restaurants) verschijnt eind juni 2020.
- Een [tabel](#) met zonnestroomproductie van zonnepanelen vanaf buurniveau (naar vermogensklasse & type).
- Een verkenning naar de ongelijkheden voor het in kaart brengen van het benut en onbenut (dak-) potentieel voor zonnepanelen is opgeschort tot later in 2020. Vanwege recente ontwikkelingen en nieuwe inzichten bij Kadaster, RVO en CBS geeft Vivet hier in 2020 een nieuwe invulling aan.
- Tabel met productie en opgesteld vermogen van 'Hernieuwbaar op land' naar RES-regio, 2018 en 2019. Deze verschijnt half juni 2020.

4. *Vivet voor verbetering datadelen en ontsluiten*

Soms kunnen projecten suboptimaal worden uitgevoerd omdat de belemmeringen te groot zijn: denk hierbij aan wettelijke belemmeringen voor het delen van data, semantische verschillen en aan verschillende eenheden in registers, waardoor datasets niet of slecht te koppelen zijn.

Doel: Data ontsluiten en koppelbaar maken

Activiteit: '[Codering RES-regio's](#)' voor (statistisch) onderzoek met bijbehorende provincie en gemeenten.

Project 'Verkenning Centraal Installatieregister'. Meer inzicht verkrijgen over de manier waarop bestaande informatie over energie-installaties ontsloten kan worden. Dit project bestaat uit twee deelprojecten:

- Een pilot: dit [rapport](#) beantwoordt de vraag in hoeverre gegevens over hernieuwbare energie-installaties op adresniveau ontsloten kunnen worden.

- Een verkenning: een [rapport](#) over informatiemodellen, standaarden en datasets, zowel van de energiewereld als van de installatie- en bouwbranche en van de overheidsregistraties. Dit rapport geeft inzicht over hoe bestaande informatie over energie-installaties ontsloten kan worden.

Op al deze inzichten bouwt Vivet in 2020 voort. De plannen van Vivet voor de periode april 2020 – maart 2021 staan beschreven in het werkplan 2020.

Neem voor suggesties of vragen contact op met Marja Exterkate mf.exterkate@cbs.nl

Wilt u specifiek iets over een project weten, neem contact op met:

Infrastructuur	Martin Tillema (Martin.Tillema@kadaster.nl)
Warmtebronnen	Robert Deckers (robert.deckers@rvo.nl)
Energievoorziening en Pilot installatieregister	Krista Keller (kr.keller@cbs.nl)
Viewers	Gert Nijsink (gert.nijsink@rws.nl)
Verkenning Installatieregister	Jeroen Baltussen (Jeroen.Baltussen@rvo.nl)

VIVET
Informatievoorziening Energietransitie
 de basis voor datagedreven sturing naar oplossingen voor de energietransitie

CBS, Kadaster, PBL, RWS en RVO stellen voor om in opdracht van EZK en BZK de kennis, informatie en data te bundelen om alle belanghebbende partijen te faciliteren voor de (beleids)voorbereiding, monitoring en uitvoering van de energietransitie. We noemen deze bundelingen van krachten en data VIVET (verbetering van de informatievoorziening voor de energietransitie). Gemeentes, provincies, waterschappen, rijk, instituten, bedrijven en particulieren zijn belangrijke doelgroepen, die de informatievraag bepalen.

7 belangrijke thema's voor informatiebehoefte:

- 1. Netwerken**
 Warmte-, elektriciteits- en gasnetten. Bij warmtenetten leeme in gegevens over ligging, capaciteit en temperatuur. Gas en elektriciteit gegevens niet altijd openbaar.
- 2. Installaties**
 Omvoldende inzicht in vermogen, locatie, verwachte en gerealiseerde opwek, opslag of conversie, leeftijd, type en/of onderhoudssituatie. Dit is van groot belang bij regionale energie strategieën (RES), warmtevisies en ruimtelijke inpassingsplannen.
- 3. Gebouwen**
 Gegevens over gebouwen en de gebouweschil zijn nodig om een goede schatting van potentiële energiebesparing en de bijbehorende transitiekosten te kunnen maken.
- 4. Verbruik**
 Behoeft aan informatie op een zo laag mogelijk schaalniveau: per woonwijk, energieregio en nationaal. Gaat om alle energiedragers: aardgas, elektriciteit, warmte, waterstof, biomassa e.a. Ook informatie over koeling, zoals bij WKO, ontbrekt.
- 5. Potentiëlen**
 Opbrengst duurzame elektriciteitsproductie hangt nauw samen met omgevingsrestricties. Warmte en restwarmte vragen geïntegreerde lokale informatie voor het koppelen van vraag en aanbod.
- 6. Plannen**
 Inzicht in het geldende ruimtelijke beleid, heersende regelingen en beleidsvoorkeuren.
- 7. Context**
 Informatie over de lokale infrastructuur, maatschappelijke onderwerpen, sociaal-economische onderwerpen, datagoluk.

©2 Competitieve Groen, RVO.nl maart 2019